

Obec překladatelů
Komise Anticeny Skřípec
Pod Nuselskými schody 3
120 00 Praha 2

V Praze 26. března 2009

Nominace na Anticenu Skřípec za rok 2008

Vážení,

redakce měsíčníku pro světovou literaturu *Plav* nominuje na výroční překladatelskou Anticenu Skřípec za rok 2008 překlad románu Neala Stephensona *Rtut'* od Hany a Martina Sichingerových, jež v loňském roce vydalo nakladatelství Talpress. Posudek překladu – obsáhlá a fundovaná kritika od Daniela Dolenského – vyšel v čísle *Plavu* 12/2008. Pandán k ní a současně doklad trvalého překladatelského neumětelství obou autorů tvoří kritika Jana Vaňka jr. otištěná v *Plavu* 11/2008, věnovaná jejich překladu románu Charlese Strosse *Archivy hrůz* (Talpress 2007). Číslo *Plavu* s oběma zmíněnými posudky přikládáme k redakční nominaci.

Důvodů, proč jsme z nepovedených překladů loňského roku vybrali právě tento, je několik:

Za prvé se domníváme, že největší počet špatných překladů tradičně vychází v žánru fantastiky. Tento žánr sice patří mezi nejčtenější, a tedy také nejvydávanější, současně se však nachází mimo zorné pole běžné umělecké kritiky, takže nakladatelé necítí potřebu dbát na kvalitu překladů, nejsou ochotni spolupracovat se zavedenými překladateli a adekvátně jejich práci zaplatit. Čtenáři tak dostávají do ruky nedůstojné převody mnohdy důležitých žánrových děl. Návyky z takové četby se později samozřejmě odrážejí i ve vnímání jazyka a nárocích na něj obecně.

Za druhé román Neala Stephensona *Rtut'* fantastický žánr kvalitativně převyšuje. Aniž by to bylo jeho primárním cílem, konkuruje velkým nežánrovým románům a de facto povyšuje fantastiku na plnohodnotnou (tj. ne-brakovou) literaturu. Špatný překlad podkopává nejen literární kvality knihy, ale i její „osvětové“ úsilí.

Za třetí nakladatelství Talpress dlouhodobě patří k nejvýznamnějším českým žánrovým nakladatelstvím. V této pozici vytváří svou produkcí cosi jako nepsanou kvalitativní normu pro menší nakladatele. Hodlá-li Talpress i nadále zadávat překlady stěžejních titulů problematickým autorům (nepříliš zdařilý byl též jeden z předchozích překladů Stephensonova díla, román *Kryptonomikon* (Talpress 2006) v převodu Dany Krejčové) a nadále označovat nekvalitní knižní převody slogany „Literární událost roku“, je na místě ho na takový nakladatelský oxymoron upozornit.

Konečně posledním důvodem pro udělení Anticeny Skřípec je, že *Rtut'* tvoří první díl románové trilogie *Barokní cyklus*, přičemž Talpress již ohlásil záměr vydat i obě její pokračování, a to opět v převodu Hany a Martina Sichingerových. Takový počín považujeme za nežádoucí.

Domníváme se, že vážená komise Anticeny Skřípec by měla uvedená fakta vzít v potaz – ostatně doposud ještě nebyl oceněn jediný překlad z fantastiky, ačkoli kandidáti by se našli i v minulých letech a ačkoli Anticena Skřípec vzešla z původního záměru upozorňovat právě na nedobré překlady z fantastické produkce.

S přátelským pozdravem

Anna Čmejrková
šéfredaktorka měsíčníku *Plav*